

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Razred 8 (5)

Izdan 1. Oktobra 1931.

PATENTNI SPIS ŠT. 8347

Dengler Alois, obratovodja tiskarne, Berlin, Nemčija.

Postopek za nanašanje barvoobstoynih slik na tkanine.

Prijava z dne 14. oktobra 1929.

Velja od 1. oktobra 1930.

Zahtevana prvenstvena pravica z dne 3. novembra 1928. (Nemčija).

Znano je že, da se nanašajo risbe na papir in se nato potom likanja prenesejo na tkanine. Te risbe so sestojale n. pr. iz ultramarina, ki je bil nastругan s kolofonijo in ki je je prešel pod vplivom toplote na tkanine. Nato so ce primerni žvorci vezli ali pod, na blago, in risbe so se izprale. Razni izumitelji so se zadovoljili s tem, da so iskali sredstva za prilepljene slike na vlakno. Tak postopek pa ne dovede do zaželjenega uspeha, ker se prilepljene slike odluščijo in torej naravno niso obstojne napram svetlobi in pranju. Vsi ti postopki, ki delajo s kolofonijo ali pod. in z navednimi barvami niso tedaj imeli uspeha. Nasprotno pa se glasom predležčega izuma ne nasejo na papir ali pod. samo konturne risbe, temveč popolne slike v vsaki poljubni barvi ali barvi ali barvni sestavi in sicer tako, da po odlikanju predstavljajo dekoracijo zadevnih tkanin, katera je obstojna napram svetlobi in napram pranju. V ta namen jo bilo potrebno nanesti slike na papirje ali pod. tako, da so se iste vsled pri likanju nastale pročine in vlade istočasno prenesle na tkanino in se na njej fiksirale, ne bi se mogle odluščiti, tako da nastanejo napram pranju in svetlobi obstojne slike.

Treba je bilo najti torej nov postopek, ki bi pod. učinkovanjem vročine in vlage povzročil postopek podoben onemu pri barvanju blaga, s tem da barvila, ki se dajo stalno nabarvati na tekstilna vlakna, proiz-

vajo vzorce skupno z v to svrhu potrebnimi kemikalijami, ki štavijo ali jedkajo in kemikalijami, ki oksidirajo.

Pri prenosu te misli v prakso se je pokazalo, da se mora v to svrhu uporabljati pasta, ki vsebuje razen zadevnih barv ali barvil še sledeče sestavine:

1. Snovi, ki stavijo, kakor kisli žveplokisli natron (takzvani preparat vinskega kamna), ali apneno mleko ali pod., kisle ali alkalične snovi ali soli.

2. Oksidacijskasredstva, kot n. pr. nadogljikokisli kalij.

3. Odbelilna sredstva, kot milo, zlasti smolnato milo, klej, kolorsin ali pod., vdanem slučaju v primerni zmesi. Ta sredstva služijo v to, da provizorno skupaj držijo barve in kemikalije.

Primer:

5delov direktno vlekočega indigo-modrila se rastopi z

9 deli natrijevega fosfata v toplom stanju v

100 delih vode in se doda

25 delov smolnegu mila.

Nadalje se

12 delov nadogljikokislega kalija in

7 delov kolorsina v mrzlem stanju

raztopi v vodi in se doda prvi raztopini.

S tako dobljeno pasto se nato s pomočjo postopka slikanja s stisnjenim zrakom ob uporabi ogretega stisnjenega zraka nanesne barva na papir ali pod. in sicer v vsaki

poljubni obliki in zvorcu. Lahko se uporabljata tudi več slojev papirjev. Tako izdelane slike so vseskozi obstojne, tako da se morejo izdelovati v posebnih delovnicah, se razpošiljati trgovinam in se končno oddajati privatnikom, ne ba bi se medtem pokvarile. Šele pri razgretju vsled likanja nastropijo v pastji vsebovane kemikalije v izmenično učinkovanje, in zadevni vzorec se ne samo prenese na tkanino, ki naj se dekorira, temveč se tudi tam obstojno proti svetlobi in pranju fiksira. Pri tem se položi najnižje spodaj nosilec slike, z na njem se nahajajočim likalnim vzorcem, preko katerega se položi blago, ki naj se dekorira, in se likaj od zgoraj. Blago se more pri tem v svrhu dosege potrebne vlažnosti omečiti. Boljše je, da se pri likanju položi med likalnik in tkanino, ki naj se dekorira, še slabo omočen papir, tako da se pri likanju razvija nekoliko vodne pare, ki pospešuje presnovo v plasti slike vsebovanih kemikalij.

Omenjeno bodi še, da se opisana slikalna pasta ne da nanašati s čopičem ali pod. z enakim učinkom. Le brizgano slikanje omogoča zadostno debelo in pri tem enakomerno nanašanje mase, in sicer pri toploti, ki je znatno nižja nego so pri likanju uporabljene toplotne stopinje. Ta okoliščina je za dosego enakomerne prevlake zelo važna.

Patentni zahtevi:

1. Postopek za nanašanje napram svetlobi in pranju obstojnih slik na tkanine, označen s tem, da se zmes barv ali barvil s fiksirajočimi učinkujočimi kemikalijami, predvsem kemikalijami, ki šlavijo, kakor s kislimi žveplokislimi natrijem, apnenim mle-

kom, kislimi ali alkaličnimi snovmi ali solmi, in z oksidacijskimi sredstvi, kakor n. pr. nadogljikokislim kalijem, svrhi primerne ob dodatku odebelilno učinkujočih kemikalij, kakor mila, zlasti smolnatega mila, kleja, koloresina ali pod., nanese na papir ali pod., pri čemer mora biti zmes tako prirejena, da v njej vsebovane sestavine pri navadni ali nekoliko zvišani temperaturi ne stopijo v medsebojno učinkovanje, da pa to store pri močnejše zvišani temperaturi in pod vplivom vlage in se ta zmes pozneje vlažna nalika na tkanine, tako da potem nastopi resnično nabarvanje tkanin z barvami.

2. Postopek po zahtevu 1., označen s tem, da se izvrši nanašanje zmesi na papir ali pod. s postopkom brizgalnega slikanja ob uporabi ogretega tlačnega sredstva.

3. Likalni vzorci, obstoječi iz papirja ali pod., v svrhu nanašanja napram svetlobi in pranju obstojnih slik na tkanine, označeni s tem, da so opramljeni z risbo, ki obstoja iz zmesi barv in fiksirajoče učinkujočih kemikalij, predvsem kemikalij, ki šlavijo, kakor kislega žveplokislega natrija, apnenega mleka, kislili ali alkalični snovi ali soli, in oksidacijskih sredstev, kakor n. pr. nadogljiko-kislega kalija, svrhi primerne ob dodatku odebelilno učinkujočih kemikalij, kakor mila, zlasti smolnatega mila, kleja, koloresina ali pod., pri čemer mora biti zmes tako prirejena, da v njej vsebovane sestavine pri navadni ali nekoliko zvišani temperaturi ne stopijo v medsebojno učinkovanje, da pa to store pri močnejše zvišani temperaturi in pod vplivom vlage, tako da pri vlažnem nalikahju na tkanine nastopi resnično nabarvanje tkanin z barvami.